

Motion till riksdagen 2023/24:2354

av **Nooshi Dadgostar m.fl. (V)**

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2024 inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag till ändring i 7 b § lagen (1976:1046) om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Utbildningsdepartementets verksamhetsområde.

Anslagsfördelning

Tabell 1 Anslagsförslag 2024 för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Statens kulturråd	73 240	3 000
1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	469 082	665 000
1:3 Skapande skola	176 464	±0
1:4 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	45 153	1 000
1:5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler	9 753	±0
1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet	1 704 455	±0
1:7 Myndigheten för kulturanalys	19 412	±0
2:1 Bidrag till vissa scenkonstinstitutioner	1 119 544	±0
2:2 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	249 098	5 000
2:3 Statens musikverk	101 716	±0
3:1 Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	203 678	±0
3:2 Myndigheten för tillgängliga medier	138 586	±0

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
3:3 Institutet för språk och folkminnen	76 355	±0
4:1 Statens konstråd	11 577	±0
4:2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	42 518	±0
4:3 Nämnden för hemslöjdsfrågor	11 851	3 000
4:4 Bidrag till bild- och formområdet	45 608	5 000
5:1 Konstnärsnämnden	23 991	±0
5:2 Ersättningar och bidrag till konstnärer	558 530	5 000
6:1 Riksarkivet	491 019	40 000
7:1 Riksantikvarieämbetet	298 032	8 700
7:2 Bidrag till kulturmiljövård	303 282	20 000
7:3 Kyrkoantikvarisk ersättning	460 000	±0
7:4 Bidrag till arbetslivsmuseer	8 000	2 000
8:1 Centrala museer: Myndigheter	1 464 578	155 000
8:2 Centrala museer: Stiftelser	275 714	40 000
8:3 Bidrag till vissa museer	79 718	±0
8:4 Forum för levande historia	53 157	±0
8:5 Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål	80	±0
9:1 Myndigheten för stöd till trossamfund	16 782	±0
9:2 Stöd till trossamfund	81 100	±0
10:1 Filmstöd	554 444	1 600
11:1 Sändningar av TV Finland	9 574	±0
11:2 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen	3 491	±0
11:3 Avgift till Europeiska audiovisuella observatoriet	633	±0
11:4 Stöd till taltidningar	51 456	±0
12:1 Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor	60 734	±0
12:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	290 680	±0
12:3 Särskilda insatser inom ungdomspolitik	22 000	±0
13:1 Stöd till idrotten	2 116 811	425 000
13:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler	52 164	50 000
13:3 Stöd till friluftorganisationer	97 785	±0
13:4 Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	15 000	±0
13:5 Insatser för den ideella sektorn	223 758	±0
14:1 Statsbidrag till studieförbund	1 741 023	250 000
14:2 Statsbidrag till folkhögskolor	2 446 760	360 000
14:3 Bidrag till tolkutbildning	55 331	±0
14:4 Särskilt utbildningsstöd	202 158	±0
15:1 Spelinspektionen	90 410	±0
99:1 Stödfunktion för att utveckla idrottsanläggningar	±0	5 000
99:2 Digitalisering av enskilda arkiv	±0	20 000
99:3 Särskilda insatser inom folkbildningen	±0	110 000
Summa	16 646 285	2 174 300

Vi avvisar generella besparingar i statsförvaltningen

Regeringen genomför en generell besparing i statsförvaltningen på 1 procent, utöver den årliga besparing som redan finns. Det gör man helt utan plan och utan hänsyn till myndigheternas särskilda behov och förutsättningar. Att statsförvaltningen är effektiv är en förutsättning för medborgarnas förtroende. Men den generella effektivisering som regeringen nu försöker sig på kommer att få konsekvenser för kärnverksamheten. Sämre förutsättningar för de statsanställda att utföra sitt uppdrag innebär i sin tur att servicen till medborgarna kommer att bli lidande. Vänsterpartiet avvisar denna generella besparing. Vi har valt att göra det samlat genom ett nytt anslag under utgiftsområde 2.

Anslag 1:1 Statens kulturråd

Vänsterpartiet föreslår en höjning av anslaget 1:1 till Kulturrådet med syftet att påbörja arbetet med införandet av scenkonstgaranti för alla elever liknande den norska modellen Skolesekken. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 3 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

Anslag 1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete

Vänsterpartiet anser att barn från alla familjer, oavsett ekonomi, ska ges möjlighet att delta i kulturskolans verksamhet. För att detta ska bli möjligt måste avgifterna till kulturskolan på sikt tas bort och vi menar att staten bör hjälpa kommunerna med detta för att skapa likvärdighet i hela landet. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 300 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

Vänsterpartiet vill även se en generell förstärkning av kulturskolan för att öka tillgängligheten och föreslår därför att anslaget ökas med 100 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

Vänsterpartiet vill se ökade resurser för att kunna genomföra den nationella biblioteksstrategin. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 210 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

Vi vill även se en förstärkning av stödet till det ideella kulturlivets föreningar. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 10 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

Vänsterpartiet vill se att stödet till kulturallianserna stärks. Allianserna är i dag en tredje anställningsform särskilt utformad för att kunna erbjuda en mer trygg inkomst för kulturskapare. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 30 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

Vänsterpartiet vill se fler lokala kulturprojekt och föreslår därför ett stöd till paraplyorganisationer att sedan fördela vidare till deras medlemmar. Stödet syftar till att stärka och möjliggöra för ideella krafter på lokal nivå. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 15 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

1:4 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet

Vänsterpartiet vill ge Riksantikvarieämbetet i uppdrag att genomföra dokumentation och kartläggning av romers och resandes bosättningar i syfte att synliggöra dem som en viktig del av vårt svenska kulturarv. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 1 miljon kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

2:2 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål

Vänsterpartiet föreslår ett speciellt riktat stöd för lokaler till dansen då infrastrukturen för dansen är svag i delar av landet och det bl.a. saknas träningsytor för den professionella danssektorn. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 5 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

4:3 Nämnden för hemslöjdsfrågor

Vänsterpartiet vill se en höjning av anslaget till hemslöjden, som länge har påvisat resursbrist. Vi vill att nämnden ska ha möjlighet att öka sitt stöd till såväl yrkesverksamma som till den ideella sektorn och med det förstärka sitt viktiga arbete med att både föra vidare traditionella hantverk och stötta utvecklingen av det framtida slöjdandet. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 3 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

4:4 Bidrag till bild- och formområdet

Vänsterpartiet föreslår utökat anslag för att se till att MU-avtalet efterföljs. För oss är det viktigt att konstnärer får betalt för hela processen kring en utställning och vi riktar därför ett stöd till de institutioner som behöver leva upp till avtalet. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 5 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

5:2 Ersättningar och bidrag till konstnärer

Vänsterpartiet vill se en ökning av den individuella visningsersättningen. Ersättningen är ett generellt konstnärsstöd avsett att kompensera konstnären för den inskränkning som görs i upphovsrättslagen. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 5 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

6:1 Riksarkivet

Vänsterpartiet vill stärka Riksarkivets anslag för att lägga om deras finansieringsmodell där de i stället för att fakturera andra myndigheter som använder sig av arkivets tjänst i efterhand får en direkt finansiering i ett nytt anslag. Det skulle innebära ökade möjligheter till utbyggnad av såväl fysiska lokaler som verksamheten. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 30 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

Vänsterpartiet vill även se ett riktat anslag och uppdrag till Riksarkivet för arbetet med den nationella arkivdatabasen. Den nationella arkivdatabasen är en mycket viktig ingång för forskare att hitta källmaterial, och omvänt en mycket viktig kanal för arkivinstitutionerna att sprida information om arkiven. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 10 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

7:1 Riksantikvarieämbetet

Vänsterpartiet vill se en höjning av anslaget med syftet att täcka ökade kostnader runt arkeologiska fynd som uppkommit under senare år. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 3,7 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

Vänsterpartiet föreslår ett sökbart stöd för museer, institutioner och organisationer som arbetar med återförandet av samiska föremål och kvarlevor. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 5 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

7:2 Bidrag till kulturmiljövård

Vänsterpartiet vill se en förstärkning av stödet för att förstärka länsstyrelsernas möjlighet att skydda, bevara och tillgängliggöra kulturmiljöer och kulturarv. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 20 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

7:4 Bidrag till arbetslivsmuseer

Vänsterpartiet vill se en uppräknig av anslaget till arbetslivsmuseerna. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 2 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

8:1 Centrala museer: Myndigheter

Vänsterpartiet föreslår en höjning av anslaget i syfte att museerna ska ha mer resurser för sitt arbete med samlingarna. Många museer har flaggat för stora problem med arbetet med att bevara samlingarna, vilket innebär en stor risk för vårt gemensamma kulturarv. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 25 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

Vänsterpartiet vill återinföra de fria entréerna för vuxna på statens museer. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 90 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

Vänsterpartiet ser ett behov av att öka anslaget till Nationalmuseum för att kunna säkra verksamheten och tillgängligheten för besökare. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 40 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

8:2 Centrala museer: Stiftelser

Vi ser att flera av museerna som ingår i anslaget har viktig verksamhet riktad mot barn och unga och att de borde ingå i fri entré-reformen. Vi föreslår att Tekniska museet får

medel för att kunna erbjuda barn i skolålder, 7–19 år, fri entré och för att kunna utvidga sin turnéverksamhet. På så sätt kan man möjliggöra för barn och unga i hela landet att utveckla ett ökat teknikintresse. Vi föreslår därför en ökning av anslaget med 40 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

10:1 Filmstöd

Svenska Filminstitutet har under lång tid inte fått sitt anslag uppräknat och nu är det inte möjligt att fortsätta med nedskärningar om man ska kunna uppnå de uppsatta målen för verksamheten. Vi föreslår därför en ökning av anslaget med 1,6 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024 för att sedan trappas upp under 2025 och 2026.

13:1 Stöd till idrotten

Parasporter finns inom ett stort antal specialidrottsförbund och det kan inledningsvis krävas extra resurser när man startar upp nya grupper och särskilda anpassningar för att kunna inkludera flera. Vänsterpartiet föreslår därför en riktad satsning på parasporten och en ökning av anslaget med 175 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

Barns och ungdomars deltagande i idrott har blivit en klassfråga. Det påverkar både rätten till en meningsfull fritid och rätten till fysisk och psykisk hälsa. Vänsterpartiet vill se en höjning av det generella anslaget till idrotten, delvis för att idrotten ska kunna klara dagens ekonomiska läge och för att möjliggöra för en satsning på idrott i svaga områden. Vänsterpartiet föreslår därför en ökning av anslaget med 250 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

13:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler

Fungerande och ändamålsenliga föreningslokaler är centrala för utvecklingen av kultur och föreningsliv samt lokaldemokrati. Många förenings- och samlingslokaler är eftersatta. På mindre orter och på landsbygden är de föreningsdrivna mötesplatserna garanten för att det ska finnas ett kulturutbud och en nod för lokal utveckling. Vänsterpartiet föreslår därför att bidraget till de allmänna samlingslokalerna även fortsättningsvis ska få ökat stöd. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 50 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

14:1 Statsbidrag till studieförbund

Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag på minskat bidrag till studieförbunden. Folkbildningen är en viktig plattform för människors möjlighet till bildning och utveckling under hela livet. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 250 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

14:2 Statsbidrag till folkhögskolor

Vänsterpartiet vill se en satsning på fler platser hos folkhögskolan. Arbetslösheten är fortsatt hög och folkhögskolan är bra på att nå dem med kort utbildning som står långt från arbetsmarknaden. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 200 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

Folkbildningsanslaget har ingen löne- och prisuppräknings och har därför urholkats över tid. Folkhögskolan har heller inte ingått i läraryftet. Samtidigt är en allt större andel av deltagarna i behov av särskilt stöd. Vänsterpartiet vill därför se ett förstärkt bidrag per årsplats. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 160 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

Nytt anslag: Stödfunktion för att utveckla idrottsanläggningar

Många kommuner står inför stora behov av nybyggda eller ombyggda idrottsytor. I Danmark finns en nationell instans: Lokal- och anläggningsfonden. Anslaget skulle ge möjlighet att inrätta en sådan funktion med en befintlig myndighet och utifrån det bygga upp en liknande verksamhet som LOA-fonden i Danmark. Vänsterpartiet föreslår därför ett nytt anslag som uppgår till 5 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

Nytt anslag: Digitalisering av enskilda arkiv

Det finns i dag många enskilda arkiv runt om i landet som står i stort behov av digitalisering men som saknar resurser. En digitalisering skulle delvis trygga kulturarvet men också öppna upp för större möjligheter att använda landens arkiv. Vänsterpartiet föreslår ett sökbart stöd till ändamålet. Vänsterpartiet föreslår ett nytt anslag som uppgår till 20 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

Nytt anslag: Särskilda insatser inom folkbildningen

Studieförbundens verksamhet med Svenska från dag ett och Vardagssvenska har varit mycket uppskattad och framgångsrik. Vi vill att man fortsatt får ett riktat stöd för att kunna erbjuda kurser i svenska för nyanlända. Vänsterpartiet föreslår en ökning av anslaget med 110 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

Övrigt

Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag på lagändring som möjliggör för regeringen att dela upp medlen till folkhögskolorna och studieförbunden i två olika anslag. Vänsterpartiet menar att det är bättre att invänta den utredning som nu görs angående folkbildningens styrning och uppföljning innan beslut om förändringar tas. Vi menar vidare att det är av stort värde att värna civilsamhällets självständighet och frihet. En del i det kan vara att låta civilsamhällets egna samarbetsorganisationer själva förvalta och fördela statliga bidrag mellan sina medlemsföreningar på det sätt som i dag sker inom bl.a. idrott, friluftsliv och folkbildning.

Nooshi Dadgostar (V)

Andrea Andersson Tay (V)

Samuel Gonzalez Westling (V)

Isabell Mixter (V)

Ida Gabrielsson (V)

Tony Haddou (V)

Vasiliki Tsouplaki (V)